

Das Latweefchu draugs.

1842. 22 Oktober.

43 fcha lappa.

Jaunas sinna s.

Is Peterburgs. No Elisabetgrades-pilssehtas augsti zeenigs Keisers 20tâ September aisbrauze us Wosnesskes-pilssehtu, tur tai paschâ deenâ atnahzis, 23schâ dewahs us Kamenez-Podolskes-pilssehtu. No turrenes 25tâ aisbrauze us Kremenez-pilssehtu un 27tâ atnahze Warschawâ. Tur lihds 1mai Okt. dschwojis, 5tâ spirgts un wessels atkal bija mahjâs.

Is Peterburgs. Jahroflawes gubbermenti irr frohna=zeems; Silippowa=Gora wahrda; tur semneeki, kaut gan winnu wairak naw, ne lâ 129 wihrischkas galwas, tatschu weeni paschi 7500 rublus kapp. n. samettuschu un krahshanas schkirstâ eelikkuschu, lai gadda intreffi pa daku nahkocht draudses mahzitajam un basnizas kalpeem par labbu, kam lihds schim gan pahleeku mas eenahlschanas bija, un lai pa zittu daku wehl tik ilgi sakrahjotees, kamehr par teem warreschoht pee basnizas ustaisiht behrnu=ffohtu. Luhl', jauka preekschshime! pehz kurras lai arri to zittu zeemu eedshwotaji turrahs, tad gan drihs notiktu, to schee gohda=laudis no fawas puffes tik labprahht wehlejuschi isdarriht. (S. E.)

Is Kensburges. 21mâ Septbr. staigaja tur turumâ jauna meita no 18 gaddeem pa leelzettu, un ne toht pee kahdas muishas winnai diwi leeli funni uskritte, winnu faplehske un drihs pa wissam apehde. Arri weenu kalleju, kas to paschu zettu gahje, tee rahwe pee semmes un tik neganti fakohde, ka weena rohla winnam us preekschu wairs ne derrehs. Us zittas muishas gan waktreeks tahs meitas kleegschanu bija dsirdejis, bet taggad preeksch teefas isteiz, ka winnam kohks ne effoht bijis pee rohkas, ta pehz ne effoht gahjis meitai par palihgu. Winnas faplehsstus kaulus wehl ohtrâ deenâ zitti zella=gahjeji tur pate laukâ irr redsejuschi. Tee funni us teefas pawehleschanas gan irr noschauti, bet kas ar to zilweku notizjis, kas winnus turrejis, to sinna ne fluddina.

Is Londones. Wezzds laikds Egiptereem bija sawada mohde, sawus mirronus glabbahht. Pratte lihkus ar sahlehni tâ ffunstigi eeswaidiht, ka tee ne satruhde wis, bet ar laiku palikke zil zeeti, lâ kohks. Cetinne winnus arri dahrgâs drehbês, un schahm usrakstija to nomirruschu zilweku wahrdu, dschwes=kahrtu un wezzumu, un turreja winnus brihscham arri ar aprakstiteem papihru rulleem eeksch sahrkeem no zeeta kohka kapsehtu pagrabbds. Schohs wezzu Egiptereu

schah wetus lihkus Wahzeefchi un dauds zittas tantas nosauz par "muh-
mien" (raksti: Mumien), un fur pasaulé kant kahda leela ffohla atrohdahs,
tur mekle tahdu "muhmie" dabbuht, ka jaunefleem tà pati warretu parahdiht,
kahda fchi mohde un ffunste wezzeem Egiptereem bijuse, là arri teem tohs wez-
zus Egipteru rakstus mahziht, kas til fklaidri zittâs weetas ne atrohdahs. — Ta-
pehz ar leelu preeku gta September eeksch Schrewsburi-pilssehtas fanehme tahdu
wezzu lihku, ko weens augsti mahzihts dokters no Egipteru semmes winneem nu
patt pahr juhru preeksch ffohlas bija atfuhrijis. Tee raksti, ko sahrkâ atrad-
dahs, fklaidri parahdija, ka lihkis bija jauns seewischks, kas preeksch 3000 gad-
deem, 21 gaddu wezzumâ, effoht nomirris un bijis par kalponi tam deewektam
Dshiris. Zinnami auti bija no brangi austa wadmala un wehl weffelî un stipri.
Lihkam sohbi bija til spohschi, itt là dshwam.

G r a h m a t a s,

ko Zahnis Ohsolinsch un winna zeenigs mahjitajs weens obtram laiduschi par
to leelu sinnaschanu,
là buhs behrnus audseht.

Defmitas grahmatas beigums, kureâ mahjitajs wehl runna:
Par behrnu netikkumeem, là tee dseedinajami.

Us Zawas grahmatas pehdahm eijoht, nu teeku pee tahs mahjibas:
Par paklausifchanu un nepaklausifchanu.

Zo waijadfiga leeta gan — bet deewsgan gruhta arr', ka behrns buhtu pa-
klaufigs. Zil waijadfiga, to swehti raksti mahja, kas par wiffahm leetahm grihb:
"juh's behrni, effat paklaufigi faweem wezzakeem!" — zil gruhta, tas gan pee ta
redsams, ka aplam behrnu neatraddihs, kas fklaidri paklaufigs buhtu wiffâs leerâs.
Wainigi pee ta gan wezzaki paschi, gan behrni paschi. Behrni tehnam un mahtei ne-
klaufa, tapehz, ka lezzahs tehnu un mahti, kas Deewam neklaufa sawus behrnus
audsejoht. Zo Deews fakka us behrneem: "gohda tehnu un mahti," un wezzakeem
nu buhtu ja-peeluhko, lai behrni teem klaufa tihri, fklaidri tapehz ween, ka Deews
teem to pawehlejis. Bet raugi ween, là tee darra. Zitti us behrneem fakkar
kad scho to darrisi, gan tu redsesi, ko tew par to dohschu. Makkadami tee behr-
neem makfa, kad paklaufa, un tad wehl tohs usleeli kauschu preekschâ. Zitti at-
kal apdraud behrnus: kad tu neklaufisi, gan tu redsesi, ko tew darrifchu; pag,
pag, bubbuls nahks. Wai Deewin, là naw labbi, kad behrnus tà audse! Zo kas
sawu behrnu aplam arween usleeli, tas to neaudsehs wifs par paklaufigu zilwe-
ku, bet par lepnu zilweku, kas nihziga gohda deht wiffu darra, par wariseëri,
kas kauschu preekschâ, kauschu leelifchanas deht tàpat wehl ko labbu darra, bet
teescham nabbadstam eet garram, kad ne weens to neredf. Un kas atkal sawam
behrnam wiffu paklausifchanu ar makfaschanu makfa, tas to audse par tahdu
zilweku, kas ne sohli neaismett preeksch zitta, ne smilgas nepazell zittam, fur
nebuhtu praffijis papreeksch: ko man par to dohsî? Behrns ar fohlifchanu ween
peelabbinahs pee paklausifchanas, leels palizzis buhs dsennams un kulkams ween.
Kamehr wehl masinsch, nu tad tàpat nekaisch dauds, kad to labbina, bet til ko

pazek galwu, luhdsams, no Deewa puffes nè. Pats Deewa-kalps Lutters sawu Jahniti, kad tam wairak nebij, kà tſchetri gaddi ween, tà labbinajis un us to rakstijis ſchahdu gramatu: "Al zil gauſchi man miht ka tu labbi un gohdigi „mahzees! Mahzees nu ween us preekſchu arri, dehlin, tad pahrnahzis tew wed- „diſchu lihds ſmuſku ſchkinſibu. Es ſinnu jauku, jauku dahrsu, tur dſihwo dauds „behrni; ſelta ſwahrzini teem muggurâ; pa dahrsu tee gahrdus ahbotus un zittus „augtus laſſa un ehd; luſtigi tee gamile un ſpehle, un ſirdſini teem maſini, ſmuſki, „ar ſelta eemaukteem un ſudraba ſedleem. Zo kungu, kam tas dahrs, praſſijis, „kas tee tahdi behrni eſſoht, un no winna dſirdejis: tee eſſoht tahdi behrni, kas „labpraht mahzahs un Deewu luhds un Deewu bihſtahs, — es to luhdsu: Kungs, „mihtajs, man arri dehlinſch, Jahnitis wahrda, woi netauſeet, ka tas arri nahk „ſchai dahrsâ, kur dabbuhs ehſt tohs gahrdus ahbotus, kur tohs ſirdſinus jah- „dihs un ar zitteem behrneem ſpehleſe."

Bet ka Lutters ſawam Jahniſcham ſohlit neſohljis ween, tas gan redſams no winna ſwehtas behrnu mahzibas (karſiſma), kur behrneem deewſgan peekohdi- na, wezzakeem paklauſiht Deewa deht. Pee ta nu Zu, Jahni mihtajs, ſawu deh- linu turri artidſan.

Kas ſawu behrnu us paklauſiſchyanu dſenn, to baididami, tee jo aplam dar- ra. Kas nu tas gan, ka tee ſakka: nu, nu, bubbuls nahks; nabbags tewi bah- ſihs kullê. Ar to jau behrna prahtu nedarihs paklauſigu, bet ſchai reiſê ween, kur tam bailés no bubbula, no nabbaga, ſahjas woi rohkas gan buhs paklau- ſigas eet, kur to leek eet un darriht, kas tam usdohts darriht, prahts tomehr tam paleek wella prahts, kas no Deewa gan drebb, bet tak Deewa prahtu ne- darra. Behrni tà haiditi un beedeti, par kahdeem zilwekeem tee paleek pehzak? Par tahdeem, kas ſchinni mihta Deewa paſaultê dſihwo weenâs bailés ween no Deewa, no wella, no zilwekeem, un tak ar gohdu nepeekahpahs nei Deewu, nei zilwekus. Nè, Jahni, Zaws dehlinſch lai mahzahs Zew klaufiht tapehz ween, ka Zu tam no Deewa likts pawehletajs.

Wehl man Zew jarunna par weenu leetu, ko dauds wezzaki aplam darra. Zee ſawam behrnam ko pawehl, lai to darra. Behrnam negribbahs ihſti, behrns ſahk dingetees, woi zits kahds newarroht, woi arri pehzak newarroht to darriht. Zè nu zitti wezzaki behrneem atkal atlaiſch, ko teem pawehlejuſchi. Ar to behrni nepaleek ween nepaklauſigi un kuhtri, bet eemahzahs arri eemeſlus un mellus grabht, ar ko atbihdihs no ſewim noht, kas teem pawehlehts. Nè, kas paweh- lehts, tas pawehlehts, tur atlaiſchanas ne kahdas naw. Zo kad behrns weenreiſ Zewi peerunnajis, ka tu atlaidis, tad zittu reiſ arri luhkohs woi tam ne-isdoh- ſees atkal, un tad pa gallam ar gohdigu paklauſiſchyanu. Kad behrnam ko negrib- bahs labpraht darriht, tad ihſti tam uſtahj, lai to darra, woi trihs, tſchetri rei- ſes no weetas. Zà Zu, kà Sihraſs ſakka, "ſawam dehlam ſaklu lohziſi" un tas Zawu juhgu neſſihs labbis prahtis.

Us beidsamu gallu man jarunna par beidsamu netikkumu, ar ko zitti wez- zaki wiſſu behrnu paklauſiſchyanu kà ar naſi nogreeſch, kad behrnu preekſchâ rei- jahs un kohdahs, woi zits zittu kehſi un lamma. Gan nu tà newaijadſetu wiſs buht pee draungeem, kas Deewam ſohljuſchi mihleſtibâ un ſaderribâ ween dſih-

woht kohpâ, bet kur nu eefsch laulibas starpas kahds naidinsch nezeltos pascheem jo labbeem draugeem. Zomehr behrnu azzis lai to, no Deewa puffes, neredf, un behrnu aufis lai to nedfird, jo tas schohs masinus apprehzina, kâ Kristus fakka, un tohs darra nepaklausigus. Râ nu ne! Behrnam taf tehnam un mahtei buhs tizzelt wiffâs leetâs. Kad nu mahte lamma tehnu par dranki, deedelneefu, un tehws mahti lamma par mauku, par maitu, tad behrns tizz woi weenam woi ohtram, woi arri abbeem, bet tad arri pa gallam ar to gohdu, kas tam jadohd wezzakeem. Jes kad behrns reds, ka tehws un mahte tihschâ prahâ weens ohtram par spihiti darra pretti, woi ne-eemahzifees, spihete arri? — Kur draugs ar draugu fadere mihslestibâ, tur behrni arri buhs gohdigi, paklausigi; jo behrns mahzahs labbaki gohdam dshwoht, kad gohdu reds, ne kâ kad par gohdu Deews sinn zif dauds labbas mahzibas dsird ween. Zo jau aplam neredf, ka behrni ne mas nedfirtu, kam tehws teels dshrajs; ka behrni schlihsiti un kaunigi, kad no wezzakeem dsirdejufchi beskaunigus wahrduw ween; ka behrni fatizzigi meeru turr, kad tehws naidâ un bahrschanâ ween dshwo ar zitteem, woi ka behrni buhtu deewatizzigi un deewabihjigi, kad lahstu wairak dsirdejufchi no tehwa un mahtes, ne kâ Deewa luhgschanas.

Zu nu gan mannas mahzibas pee firds nemfi, un firdi speedisi, bet jo Zew labbi eet ar Zawu behrnu, kad pehz tahm darri, jo Zu mahzi zittus arr' tâ darriht, lai par labbumu daudseem isdohtu warr preezatees

Zaws peetizzigs mahzitajs
O.

Sinna, zif naudas 21. Oktober-mehn. deenâ 1842 eefsch Rihges maffaja par daschahm prezzehm.

Par	Maffaja:	Subr. nauda. Rb. R.	Par	Maffaja:	Subr. nauda. Rb. R.
1	puhru rudfu, 116 mahrzinus smaggu	1 30	1	pohdu (20 mahrzineem) waffu	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 —	—	tabaka	— 65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 40	—	fweefta	2 70
—	ausu	— 70	—	dselses	— 75
—	firnu	1 25	—	linnu, frohna	1 80
—	rupju rudfu-miltu	1 40	—	brakka	1 60
—	bihdeletu rudfu-miltu	2 —	—	kannepu	1 —
—	bihdeletu kweeschu-miltu	3 25	—	schlihtu appiau	2 —
—	meeschu-putrainu	1 50	—	neschlihtu jeb prezzes appiau	1 20
—	eefala	1 10	—	muzzu silku, egli muzzâ	7 25
—	linnu-sehklas	3 —	—	lasdu muzzâ	7 50
—	kannepu-sehklas	1 50	—	smalkas fahls	4 10
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3 —	—	rupjas baltas fahls	4 40
barrotu	wehrschu gaku, pa pohdu	1 20	—	wahiti brandwihna, puffdegga	6 75
			—	diwedgga	8 50

Rihds 21. Oktober pee Rihges irr atnahkufchi 1357 fuggi un atsbraukufchi 1151.

Brihw drikkelt. No Widsennes General-gubernementes puffes: Dr. C. C. Napierfky.